

Asia: VN/20465/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia energiainvestointeja vuosina 2022-2026 koskevasta tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kannattaa ehdotusta, jonka mukaan Innovaatorahoituskeskus Business Finland toimisi toimivaltaisena valtionapuviranomaisena kaikissa vedyn tuotantoa ja varastointia sekä hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä koskevissa hankkeissa. Tämä on tarkoituksenmukaista myös turvallisuuden näkökulmasta. Lisäksi ehdotus mahdollistaa asiantuntemuksen keskittämisen yhdelle taholle.

Lisäksi Tukes kannattaa ehdotusta, joka koskee hankkeiden valmistumispäivämäärän muutosta. Myös tämä ehdotus on turvallisuusnäkökulmasta hyvä. Tukes on omassa lupakäsittelyssään havainnut, että luonnoksessa tarkoitettujen hankkeiden suunnittelu, uusien teknologisten riskien tunnistaminen ja ennakointi (kuten vetyteknologiaan liittyvät riskit) sekä tarvittavan suunnittelu- ja hakemusaineiston laatiminen on hakijoille vaativaa ja edellyttää erityisasiantuntemusta. Riittävä valmistautumisaika mahdollistaa sen, että hankkeen suunnittelu ja siihen liittyvä aineisto on laadukasta. Laadukas suunnittelu ja valmistautuminen varmistaa osaltaan, että vaarallinen kohde voidaan rakentaa ja sitä voidaan myöhemmin käyttää turvallisesti.

Tukes korostaa, että kun tukipäätöksiä tehdään, on erityisen tärkeää varmistua hakijaorganisaation osaamisesta, taloudellisista resursseista ja muista toimintaedellytyksistä. Hakijaorganisaatiolla on oltava edellytykset tunnistaa ja hallita riskejä, jotka liittyvät uusiin teknologioihin, vaarallisia kemikaaleja käsittelevän prosessilaitoksen toimintaan ja laitoksen sijoitusympäristöön. Tukipäätösten valmistelussa näitä seikkoja voi selvittää pyytämällä lausuntoja kolmansilta tahoilta tai esim. Tukesilta. Vaikka kyseessä ovat uudet teknologiat, turvallisuusriskien tunnistamiseen ja hallintaan pätevät samat periaatteet, kuin tunnettuihin teknologioihin ja prosesseihin ja tähän löytyy Suomessa asiantuntemusta.

Luonnoksessa tarkoitettut hankkeet ovat vaarallisia tai jopa suuronnettomuusvaarallisia kohteita, joilta edellytetään kemikaaliturvallisuuslain mukaista Tukesin lupaa (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005). Tukes huomauttaa, että Tukesin toimintaan

kohdistuu tällä hetkellä merkittäviä valtionhallinnon säästöpaineita. Ehdotuksessa tarkoitettujen hankkeiden käsittelyajat Tukesissa voivat pidentyä säästöjen ja henkilöstövähennysten vuoksi. Tukes huomauttaa myös, että vihreän siirtymän hankkeille ei ole säädetty kemikaaliturvallisuuslaissa etusijamenettelyä verrattuna muihin investointihankkeisiin.

Peltonen Kimmo
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Karjalainen Sanna-Mari
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes